

Högfors ligger strax norr om Skinnskatteberg.

År 1644. Den 2. maj, om en Onsdag
 Lasse Andersson i Högfors, med sin son
 och brodersönnen, Bengt, sin broder
 Jacob Andersson ut om Björkströmen
 hvidden, Jacob gaff: bekräftande ett löfte:
 = säger, att även om den som döna i sin
 förfärd, om det blev dödt födt,
 och i bekräftande om han skulle några
 mer i samma gång som Anders, Jacobson
 i malingen hade miedet lykt för sin
 fader. När den, när när fadern rötet
 ville, loffnade Jacob at han ville geffva
 till Ryttern. Både för hemmet och sig
 för hemmet — 5. daler. för sig — 10. daler.
 Sedan äro han sin döds gälden, som sedan
 Aldrig till Ryttern, eller Rytterns bol uti hemmet
 — 5. daler, och dödt hos sin broder Lasse
 i Högfors. Efter 1. Conflor, om när han
 gaffva honom, och utlagga hans pligt till Ryttern
 och Ryttern hemmet, som han ville i Ryttern

Försök till texttydning baserad på egen tydning, jämförelse med motsvarande tydning hos Berit och Christer Petterson (<http://www.christerberit.se/index.html>) och en dialog på Anbytarforum med svar från Gunlög Ström. Den senares tydning står i kursiv stil:

Ordagrann texttydning:

Anno 1644 Then 2 maj om en Torsdag Lasse Andersson i Högfors, mäd sin son och brodersöner, Begrof sin broder Jacop Andersson *ut om kyrkiebalken vilken Jacop haver bedrivfit lönskeläger åtta barn mäd en kona ifrån Lööfstads socken, barnet bleff död födt, stod i betänkande om han skulle vigas med henne. Hans son Anders Jacopsson i Malingstorp lade mycket lykt för sin fader där om män när faderen intet wille, lofvade Jacob at han ville gifva till kyrkian både för henne och sigs. För henne -5. daler för sig - 10 daler. Sedan är han sin koos gången, kom sedan aldrig till kyrkia eller Guds bord uti hela -5 ååhrs tids, bleff döds hos sin broder Lasse i Högfors. Efter V. Consistori dom måste han begravva honom, och utlägga hans pligt till kyrkia eller eller begrav han hemma var han ville i backarna.*

Försök till text med modern svenska:

Torsdagen den 2 maj 1644 begravde Lasse Andersson i Högfors, med hjälp av son och brorssöner, sin bror Jakob Andersson genom en utomkyrklig begravning.

Denne Jakob hade haft en utomäktenskaplig förbindelse med en kvinna från Västerlövsta socken. och fått åtta barn varav ett dödfött. Han var beredd att gifta sig med henne. Hans son Anders Jakobsson i Malingstorp gjorde mycket för att få till en överenskommelse för sin fader angående denna sak.

Men när Jakob inte ville lovade han att ge till kyrkan, både för henne och för sig, 5 daler för henne och 10 daler för sig. Sedan han gått därifrån kom han sedan aldrig till kyrkan eller Guds bord under hela 5 års tid.

Jakob dog hos sin broder Lasse i Högfors. Efter fem domar från domkapitlet (*eller: enligt domkapitlets femte paragraf?*) måste han (Lars) begrava honom och betala hans skuld till kyrkan eller begrava honom hemma varhelst han ville.

En preliminär kommentar:

Texten gäller ett dödsfall och handlar om Lars Andersson i Högfors och hans bror Jakob. Prästen ägnar en hel sida åt detta och orsaken tycks vara att Jakob blivit begravd på hemmagården utan kyrklig medverkan. Bakgrunden är en konflikt med kyrkan som hänger samman med bestraffningen för att Jakob haft en utomäktenskaplig förbindelse. Eller "ickeäktenskaplig" eftersom ingen av de två tycks vara gift. De har fått åtta barn tillsammans, varav ett barn var dödfött, alltså en långvarig förbindelse. Det verkar som om "straffskatten" inte har erlagts och att det kanske var ett villkor för att en kyrklig begravning skulle genomföras. Lars tycks få välja mellan att betala broderns skuld till kyrkan och därmed få en kyrklig begravning för honom eller att ordna begravningen själv på hemgården. Det senare alternativet verkställs alltså den 2 maj 1644.

De gängse uppgifterna om dödsdag och den dödes ålder saknas. Kanske prästen därmed ville markera "avstånd" från detta dödsfall?

Texten är en källa för följande slutsatser om Lars Andersson:

Han var bosatt i Högfors(en), Skinnskatteberg 1644.

Han hade en bror på samma boställe vid namn Jakob som dog 1644.

Han hade minst en son och minst två brorssöner.

i oktober 2016

AF